

Þema um tré fyrir 3. bekk 2026

Samþætting námsgreina.

Hæfniviðmið í náttúrufræði

- Skoðar og kannar helstu vistkerfi í nærumhverfi sínu.
- Gerir sér grein fyrir fjölbreytni innan tegunda og milli tegunda.
- Les einfaldan náttúruvísindatexta og endursegir helstu atriði með eigin orðum, skoðar einfaldar myndir og segir frá efninu.
- Notar einföld hugtök í náttúruvísindum við athuganir og í umræðu.
- Framkvæmt einfaldar athuganir og rannsóknir og sagt frá niðurstöðum sínum.
- Lýst ytri byggingu á helstu hlutum plantna,
- Framkvæmt einfaldar athuganir og skráð mælingar á hversdagslegum hlutum samkvæmt leiðbeiningum.
- Rætt hvort tiltekið atriði í samræðu eða texta sé staðreynd eða skoðun í tengslum við náttúruvísindi
- Kynnt niðurstöður einfaldra athugana og tekið þátt í umræðu um efnið.
- Notað einföld hugtök í náttúruvísindum við athuganir og í umræðu
- Tekið þátt í umræðu um hvernig maðurinn nýtir náttúruna
- Gengið vel um umhverfið og áttað sig á mikilvægi þess,
- Sagt frá og áttað sig á náttúruvernd í nærumhverfi sínu
- Rætt um helstu einkenni lífvera og lífsskilyrði þeirra,
- Með athugun sýnt fram á að efni geta skipt um form og breyst en hverfa ekki,

Hæfniviðmið í íslensku

- skilið augljós efnisatriði valinna texta, greint og lagt mat á inntak þeirra og dregið einfaldar ályktanir
- dregið rétt til stafs, skrifað skýrt og læsilega og á lyklaborð
- búið til setningar og málsgreinar og notað til þess algengar samtengingar,
- sett fram eigin hugmynd í texta, metið og lagfært með eða án hjálpargagna,
- beitt einföldum stafsetningarreglum og einföldum reglum við greinarmerkjasetningu.
- þekkt og rætt ýmis einkenni málsins,

- áttað sig á mismunandi hlutverki nafnorða, lýsingarorða og sagnorða,
- raðað í stafrófsröð og gert sér grein fyrir notagildi þess við leit og skipulag.

Hæfniviðmið í stærðfræði

- Nemandi getur **speglað og hliðrað** flatarmyndum við rannsóknir á mynstrum,
- Nemandi getur gert óformlegar rannsóknir á tví- og þrívíðum formum, teiknað skýringarmyndir af þeim og hlutum í umhverfi sínu,
- Nemandi getur áætlað og mælt massa, **lengd**, rúmmál, tíma og hitastig með stöðluðum og óstöðluðum mælitækjum,

1. Búa til bók sem er eins og tré í laginu sem nemandi skrifar upplýsingar í og æfir sig í skrift og ritun.
2. Hugarkort – hvað vitum við um tré síðan í lokinn annað hugarkort og bera þau saman.
3. [Glærukynning](#) sem nemendur síðan skrifa í bókina sem þau útbjuggu.
Stofn,
rætur,
laufblöð,
lauftré og barrtré,
fræ.
4. Word verkefni
Nemendur velja sér mynd af tré og skrifa hvort tréð sé lauftré eða barrtré, skrifa tvær setningar um tréð, prenta út og kynna fyrir bekkjarfélögum sínum.
5. Gera tilraun þar sem settur er poki utan um laufblöð og bundið vel fyrir. Farið er að skoða eftir einn til tvo sólahringa og hvernig umhorfs er inni í pokaum. Þar ættu að vera litlir dropar sem eru vatn sem sést vanalega ekki en tréð hefur búið til.

6. Lesskilningshefti með málfræðiverkefnum t.d. skrifa setningu, raða í stafrófsröð, orðflokkar, samsettorð, eintala og fleirtala.
7. Spegla laufblað – finna spegilás laufblað sem búið er að fara út og tína og þurka.
8. [Stærðfræðihefti – verkefni úr Einingu](#)
9. Hringekja með stærðfræðiverkefnum.
 1. Telja áhringi.
 2. Mæla lengd á trjágreinum og laufblöðum – finna til blað til að teikna og mæla á t.d. A3 blöð sem þau gera sjálf.
 3. Finna út þykkt á trjákuþrum.
10. Þæfa trjákorónu úr ullar kembum, sem síðan verður að jólatré og jólagjöf. Fara út og sækja sér greinar til að hafa sem stofn í trénu.
11. Sækja trjágreinar þ.e.s. mátulega boli til að saga í platta undir tréð sem þau búa til.
12. Aukaverkefni fara út með vír og þræða uppá hann laufblöð og búa til krans síðan settar slaufur á samskeitin á kransinum.
13. Vettvangsferð á Klambratún til að sækja greinar.

Tilraunin

- **Umræðupunktur, mætti segja** að segja að plönturnar „svitni“ eða „andi frá sér vatni.
- **Láttu þau teikna og skrifa** *Blaðið bjó til vatnsdropa í pokanum.*

Hvað gerðist í pokanum?

Niðurstaða: Við sáum að það komu **litlir vatnsdropar** innan á pokann og hann varð mósaklegur.

Af hverju gerðist þetta?

- **Blöðin anda frá sér vatni:** Rétt eins og við fólkið og dýrin, þá þurfa plöntur að losa sig við vatn. Þær „svitna“ smávegis í gegnum pínulítill ósýnileg göt á laufblöðunum.
- **Vatnið festist í pokanum:** Venjulega fer þetta vatn út í loftið og við sjáum það ekki. En af því að við settum poka yfir blaðið, þá komst vatnið ekkert í burtu. Það safnaðist saman og varð að litlum

dropum sem við gátum séð!

Hvað lærðum við?

Plönturnar eru að vinna, þótt þær standi kyrrar. Þær drekka vatn með rötunum og „anda“ því svo út um blöðin.

Dæmi um niðurstöðu:

Við settum poka utan um laufblað og biðum í nokkra daga. Þegar við skoðuðum pokann aftur þá voru vatnsdropar inni í pokanum. Það sýnir að plantan gefur frá sér vatn í gegnum laufblöðin. Vatnið safnaðist í pokann og myndaði dropa.

Eða enn einfaldara:

Í pokann komu vatnsdropar. Vatnið kom úr laufblaðinu. Við lærðum að plöntur gefa frá sér vatn í gegnum lafin.

eða

Ég lærði að plöntur gefa frá sér vatn í gegnum laufblöðin.